

III

Smyčka se stahuje. Tehdy, už je to více než pětadvacet let, jsem po autonehodě přišel o část paměti. Kus mojí paměti se vymazal a v tom vymazaném, krátkém úseku mého života leží jakási odpověď, kterou potřebuji znát nejenom já, ale o kterou se začala znovu zajímat i policie.

Lépe řečeno poručík Vaněk, takový mladý cílevědomý typ, který „případ“, jak tomu říkal, začal znovu studovat. Doktorand na Policejní akademii, obor kriminalistika.

Ne, nechce mě prý usvědčit z nějakého zločinu, nic nevyšetřuje, jen zkoumá. I kdybych Karle tenkrát něco provedl, třeba i to nejhorší, je to koneckonců už promlčené. Píše ale disertační práci na téma nevyřešených případů. Zmizení Karly ho zajímá. I proto, že se po všech těch letech neozvala. Případová studie, takříkajíc.

Když za mnou poprvé přišel, choval se velmi přátelsky. Z ničeho mne prý nepodezřívá, nemám se bát, že by mne chtěl po těch letech usvědčit a pošpinit tak moji pověst úspěšného regionálního politika, který byl

dokonce svou stranou několikrát zmíněn jako možný kandidát na ministra. Jde mu jen o rozuzlení té záhady. Není přece běžné, že někdo může tak úplně beze stopy zmizet jako Karla. Studuje takových případů víc, chce je porovnat, zjistit, v čem jsou si nevyřešené případy podobné.

Souhlasil jsem. I mně vrtalo Karlino zmizení hlavou. I když už uplynulo pětadvacet let, trápím se, řekl jsem mu. Pokud by nakonec na něco přišel, vlastně by se mi dost ulevilo. Dlouho jsem byl přesvědčený, že se mnou byla v tom autě na cestě do Mnichova, že jsme byli oba oběťmi autonehody, při níž jsem málem zemřel. A po níž Karla zmizela.

Jenže stále častěji se ptám sám sebe, zda tam Karla opravdu byla. Se mnou, v tom autě. Co když můj mozek během těch několika týdnů, které jsem strávil v kómatu, stvořil kus umělé reality, jakousi vycpávku, která měla zastříit něco jiného, co bych chtěl zapomenout?

Poručík Vaněk přitakával. Při svých studiích kriminalistiky na tak vysoké úrovni prý musí znát i leccos z medicíny, psychologie a podobně. A ano, lidský mozek může v kómatu skutečně dělat zvláštní věci. Lidé, kteří se z kómatu probrali, jsou občas přesvědčeni, že sny, které se jim zdály, byly součástí reality. Zaměňují sny za realitu, a naopak.

Myslel jsem, že být v kómatu je jako spát v narkóze. A po ní si člověk obvykle nic nepamatuje. Je to jen taková černá díra. Poručík mne ale ujistil, že existují různé výpovědi, a že ani s tím totálním bezvědomím v narkóze to není úplně jednoznačné.

Takhle nějak začaly naše schůzky. Mohl jsem samozřejmě odmítnout se s ním vůbec bavit, koneckonců případ byl už dávno uzavřen. Ale byla to pro mě terapie. To-lik let jsem v sobě ty nezodpovězené otázky nosil. Lidé zažijí za čtvrtstoletí spoustu věcí, i já jich spoustu zažil, i několik dalších vztahů, ale nad tím vším se po celou tu dobu vznášely mučivé otázky týkající se Karly.

Neuplynul ani jeden den z těch více než devíti tisíc od jejího zmizení, abych si nepromítal v hlavě nějakou vzpomínku týkající se Karly a abych si pak nekladl otázky. Kdyby se mě někdo v roce 1991 zeptal, co pro mě Karla znamená, možná by byla moje odpověď vy-
hýbavější, než je dnes, když tu otázku kladu sám sobě. Dnes si myslím, že jsem do ní byl bláznivě, ba možná osudově zamilovaný, jen jsem si to nechtěl i kvůli Te-reze úplně přiznat.

Přitom v jistém úhlu pohledu by se ten rok s ní dal od-
být jako pouhá aféra, vlastně banální. Poměrně úspěš-
ný muž zakouší cosi jako krizi středního věku nebo se
možná spíš jen sveze na vlně euforie z nových pomě-
rů. Chce zkusit něco nového a do cesty se mu připle-
te pohledná, svým zjevem nevšední mladá studentka.
Chytrá, tvořivá, emocionální, která se tolik liší od jeho
racionální, poněkud suché a ve všech směrech spoleh-
livé manželky.

Občas mě napadne, že kdybych tehdy dojel s Karlou
až do Mnichova, možná bych nikdy nepřišel na to, jak
hluboce mě poznamenala a změnila. Náš vztah by ze-
všedněl, mnohé by zmizelo pod nánosy každodenního
partnerství. Třeba bychom byli dnes manželé, lezli si
na nervy.

Ale Karla zmizela. Dokonale. Úplně se vypařila. Moje paměť byla přesvědčená, že se mnou byla v tom autě, kterým jsme směřovali do Mnichova, kde jsem měl rok přednášet na univerzitě. Ano, jela se mnou, bylo to velké rozhodnutí. Vždyť pokud bychom společně skutečně dojeli až do Mnichova, musel bych nakonec říct celou pravdu Tereze, mojí ženě, kterou jsem celý rok vodil za nos.

Ale bylo to nakonec všechno jinak. Auto sjelo poblíž Horšovského Týna ze silnice, narazilo do stromu. Pokud jde o samotnou nehodu, moc si toho nepamatuji. Většina z toho, co o ní vím, jsou nejspíš jen nánosy, které se mi usadily v mysli na základě vyprávění jiných.

Pamatuji si ale tu cestu. Pocit svobody, jakousi euforii z toho, že jsem snad konečně dospěl k nějakému rozhodnutí. Že máme, já a Karla, ještě pár dní, než vše řeknu Tereze.

Milovali jsme se nedaleko od místa, kde se pak stala ta nehoda. Zajeli jsme na lesní cestu a milovali se v tom autě. Bylo to omamné. Mohl jsem si to všechno jen vysnít? Vždyť si pamatuji i ty nejtitěrnější detaily – od vůně Karliných vlasů až po jakousi zvláštní ostrost světla všude okolo. Já, který jinak vůbec nevěnuji pozornost přírodě, si dodnes pamatuji záplavu čekanek a heřmánku i růžové květy hvozdíku na tom palouku, kde jsme zastavili.

Poručík Vaněk ale tvrdil, že se tohle všechno možná vůbec nestalo. Jednou z jeho pracovních verzí je, že Karla se mnou neodjela. Že jsme se mohli před odjezdem pohádat, třeba proto, že zjistila, že jsem vlastně Tereze zatím nic neřekl. A že jsem nakonec do Mnichova jel

sám, zatímco Karla, jak několikrát naznačovala, za sebou spálila mosty (jak případné rčení pro konec aféry mezi projektantem mostů a jeho studentkou, poznamenal ironicky) a odjela třeba za oceán.

Anebo se mohlo stát ještě něco horšího, uvažoval nahlas. Ne, nechce mě z ničeho obviňovat, od pohledu je zřejmé, že jsem velmi racionální typ, těžko si mě umí představit, jak, třeba i v afektu, Karle ubližuji. I když, má-li být upřímný, dokáže si na druhou stranu dost dobře představit, že kdyby se muž, jako jsem já, něčeho takového dopustil, postupoval by velmi metodicky a racionálně v zahlazování všech stop.

Snad, nabádal mě, když už je dnes stejně vše promlčené, bych se mohl alespoň pokusit vzpomenout si, zda k nějakému fyzickému konfliktu s Karlou nemohlo před odjezdem přece jen dojít.

Zvážil jsem to. Snažil jsem se mu vyjít vstříc. A to navzdory skutečnosti, že kdybych si s jeho pomocí nakonec přece jen na něco vzpomněl a on vypátral nějakou hroznou věc, které jsem se snad mohl dopustit, zruinovalo by to můj život. Ne, nešel bych po těch letech do vězení, ale mediální poprask okolo toho všeho by nepochybně zničil jak moje postavení na univerzitě, tak v politice.

Jenže v mojí paměti byla dál díra. Nebo, lépe řečeno, pamatoval jsem si, co jsem si pamatoval, až do okamžiku té nehody.

Točili jsme se v kruhu. S pomocí internetu i kolegů ve Spojených státech a v několika dalších zemích, v nichž dle něj mohla snad Karla začít nový život, začal pátrat po její existenci. Ale i když Karla není příliš časté

ženské jméno, zejména v jeho české podobě, nenašel nic. Mohla se samozřejmě přejmenovat, mohla se vdát.

Byl důkladný. Kontaktoval i finanční úřady v řadě zemí s tím, zda jim Karla nepříbyla na podzim roku 1991 nebo během roku 1992 do evidence. Kdyby začala někde pracovat, muselo by se přece její jméno v nějakých záznamech objevit. Jenže dostával odevšad, i ze Spojených států, které se jevily jako Karlina nejpravděpodobnější destinace, jen záporné odpovědi.

Pak, nevím proč, jsem mu jednoho dne vyprávěl o snech, které mne pronásledují. Všechny se týkají jakéhosi domu v Mnichově, poblíž Olympijského parku. V tom domě ve svých snech občas bydlím, občas se k němu jen se strachem přibližuji a pak se dám na útěk. Zním svoje sousedy. Několikrát mě i vyslychá německá policie, i když není zřejmé, čeho se ty jejich výslechy přesně týkají.

Je tam garáž, jedna z asi deseti na vnitřním nádvoří bloku domů. Stojí na okraji. Něco se tam stalo. Nedomůžu v těch snech přesně říct co, protože moje zděšení, když už se blížím k odhalení, mě nakonec probudí. Ale týká se to té garáže. Něčeho, co se tam skrývá a nějak to souvisí s mojí minulostí. V jednom snu jsem dokonce dospěl k přesvědčení, že Karla je právě tam. Pod podlahou té garáže.

Jaká úleva vyličit někomu konečně, jaké noční můry mě pronásledují! Už jsem s tím chtěl jít několikrát za psychologem, ale nakonec jsem se neodhodlal. Teď jsem to ze sebe, víceméně spontánně, vysypal.

Poručíka to zaujalo. Mínil, že by to mohl být výsledek

nějakého potlačeného traumatu nebo i skutečné události, kterou jsem vytěsnil. Anebo ji prostě zapomněl, když jsem byl v kómatu.

Zdá se to být logické, souhlasil jsem, ale má-li na mysli něco, co se týká Karly, proč by se to odehrávalo v Mnichově, kam jsme nikdy nedojeli? Anebo ty sny snad poukazují na něco, co se stalo tady, na nějaké místo, kterého se bojím, protože jsem tam provedl něco hrozného Karle, ale ve snu se to místo zpodobňuje v představách o domu a nádvoří, kde jsem měl s Karlou v Mnichově bydlet?

Vaněk odmítl vyloučit jakoukoliv možnost. Pamatuji si ještě, ptal se, kde jsem měl vlastně v Mnichově bydlet.

Samozřejmě jsem si to nepamatoval, ale při mé metodičnosti, která mě vede mimo jiné i k tomu, že všechno pečlivě archivuji, nebyl problém najít dopisy, které jsem si tehdy vyměnil s kolegy na univerzitě v Mnichově. Měli na mě čekat s klíči od bytu před domem, kde nás ubytují.

Rozjeli jsme se tam. Já a poručík. Nejprve, přiznám se, se mi moc nechtělo, ale čím víc jsem o tom přemýšlel, tím víc jsem cítil, že vydat se po stopách tehdejší cesty s Karlou může snad něco odhalit. Třeba jen nějaké spojení nebo zasunutou vzpomínku v mojí mysli.

Byl shodou okolností srpnový den, když jsme se vydali do Mnichova. Svítilo slunce. Poručík řídil, ale nechal na opěradle mezi sebou a mnou zapnutý diktafon. Chtěl, abych cestu komentoval, abych mluvil o všem, na co si vzpomenu.

Začátek cesty byl matoucí. Tam, kde jsem se kdysi s Karlou prodíral spleť státních a okresních silnic poté, co dálnice skončila někde za Berounem, byla už nová dálnice, po které bylo možné dojet až do Mnichova. Nebyl jsem proto schopný úplně přesně popsat, kudy jsme vlastně jeli. Jasnější to bylo až za Plzní, kde jsme odbočili směrem na Horšovský Týn.

Čím blíže jsme byli tomu místu, tím jasnější byly moje vzpomínky. A Karla v nich byla všudypřítomná, téměř jsem si dokázal představit, že vedle mě znovu sedí.

Kdyby se to všechno tehdy nestalo, říkal jsem si, nevím, jak bych si mohl pamatovat všechny ty detaily, které se vynořovaly z mojí paměti s takovou intenzitou a z nichž jsem některé Vaňkovi do jeho diktafonu pravdivě popsal. Její květované šaty, sandály na klínku vyrobené ze sisalu, rudé vlasy na opěradle sedadla pro pasažéra.

Našel jsem bez problémů i silnici, po níž jsme se vydali z Horšovského Týna směrem k Sedmihoří. Ne proto, že jsme hledali, jako kdysi Karla se svým bývalým přítelem, jakási posvátná keltská místa, ale proto, že jsme chtěli najít místo k milování. Nevím přesně, jak jsem účel našeho hledání popsal, ale Vaňkovi to bylo jasné. Pokýval hlavou na znamení, že není třeba, abych mluvil o detailech.

To místo v lese, tu polní cestu otevírající se do palouku zarostlého ostřicí, čekankou, heřmánkem a hvozdíkem, kde jsme se milovali, se nám ale nepodařilo najít stejně, jako když jsem se sem sám před lety vypravil. Možná ta lesní cesta, na kterou jsme tehdy odbočili, už zarostla stromy nebo křovím a Karla, která na ni tehdy ukázala, tu s námi teď nebyla.

Řekl jsem poručíkovi, že po milování mi prozradila, že právě po ní šla při hledání těch posvátných kamenů kdysi se svým bývalým přítelem, Michalem, který později bez ní emigroval. Kdo ví, třeba odjela do Ameriky za ním, i když on to poručíkovým kolegům před čtvrtstoletím popřel.

Projeli jsme ten úsek několikrát, ale lesní cesta nikde. Otočili jsme tedy nakonec auto a směřovali zpět, k místu tehdejší nehody. Zastavili jsme v trávě vedle silnice, vydali se ke dvěma stromům uprostřed louky. Ten blíž k silnici ještě pořád nesl jisté stopy po tehdejším nárazu. Kůra byla v tom místě zvrásněná, bylo i dnes vidět, jak obnažené lýko zalila postupně pryskyřice, která vytvořila na několika místech boule. Stromy za ta léta vyrostly, i místo nárazu bylo asi o metr výš, až v úrovni mých očí.

Upozornil jsem Vaňka, že tohle místo si pamatuji jen proto, že mi o něm ostatní vyprávěli, a proto, že jsem se zde byl asi dva roky po nehodě podívat. Ze samotné nehody si ale nepamatuji skoro nic. Jen ten počáteční úlek, když se auto vymklo kontrole, a přibližující se kmen stromu.

Nepobyli jsme tam dlouho. Nezdálo se, že by se odpovědi na otázky, které Vaněk kladl, nacházely tam. Příroda tady nerušeně vládla, jako by se tu nikdy nic nepříhodilo.

Nasedli jsme opět do auta a pokračovali do Mnichova. Tenhle úsek cesty jsem nakonec nikdy neabsolvoval, takže moje vyprávění se omezilo jen na útržky vzpomínek ohledně toho, co jsme s Karlou v Mnichově plánovali. Jak si chtěla jít koupit nějaké nové šaty. Nebo

jak si představovala, že by snad po čase mohla začít v Mnichově něco studovat. Jak jsme si ještě po cestě před nehodou procvičovali němčinu. Vaněk byl většínou zticha, jen poslouchal.

Šok se dostavil až v Mnichově. Už když jsme totiž odbočili ze Schleissheimer Strasse směrem na Dachauer Strasse, začal jsem zcela jasně poznávat místa, o kterých se mi předtím jen zdálo. Nikdy jsem tady nebyl, za ta léta mě samotného nenapadlo jet se podívat na dům, kde bych s Karlou bydlel, kdybychom dojeli až k cíli. A přesto všechno bylo zcela známé!

Psychologové by řekli, že jsem zakoušel déjà vu, jenže v takovém případě bych zřejmě netušil, proč si na ta místa vzpomínám. Já ale věděl, proč to tady všechno tak důvěrně znám. Ve svých snech jsem tady přece byl mnohokrát!

Ani jsem se raději nepokoušel pochopit, jak je to možné. Podobné věci mě poněkud děsí.

Zastavili jsme před domem. Napravo se tyčily už trochu omšelé futuristické stavby sportovních stadionů v Olympijském parku, zahlédl jsem i to umělé návrší, z něhož jsem dům ve svých snech tolikrát pozoroval. Průjezd do domu byl otevřený, zřejmě dovnitř někdo právě vjel autem. Prošli jsme tedy na nádvoří.

Ukázal jsem Vaňkovi na okna bytu, kde ve svých snech bydlím. Před námi byla řada garáží. Ta moje, která mě ve snech děsí, úplně napravo. Vrata do garáže hned vedle byla otevřená, bylo slyšet motor, který za okamžik ztichl, a z garáže po chvíli vyšla mladá žena. Nikoho z těch, které jsem potkával ve

snech, nepřipomínala, což mě zvláštním způsobem uklidnilo.

Asi dvakrát se za námi ohlédla, zřejmě jí bylo divné, co tu pohledáváme. Ale Vaněk si toho nevšiml. Chtěl za každou cenu nakouknout do té garáže, kterou jsem mu popisoval. Těžko říct proč. Bylo přece jasné, že tam nic zvláštního neuvidíme. On se ale postavil na špičky a nakukoval dovnitř malým okénkem. Nejspíš viděl jen to, co já v několika snech: pokud nebylo uvnitř auto, mohl si prohlédnout betonovou podlahu natřenou šedým latexem. Možná několik olejových skvrn.

Chodili jsme ještě několik minut po nádvoří. Věděl jsem přesně kudy kam, jako bych tam odjakživa skutečně bydlel. I Vaněk z toho byl poněkud nervózní.

Případy dějů u jsou poměrně časté, tvrdil, ale obvykle se ukáže, že lidé určitá místa považují za známá, protože je třeba viděli na nějaké fotce nebo ve filmu. Pokud jde o mne, je opravdu podivné, že to místo tak dobře znám, aniž bych tady údajně kdy v minulosti byl. Jsem si jistý, že jsem se tady nikdy nebyl podívat? Třeba s Karlou, abychom si obhlídli, kde budeme bydlet? Zvážil jsem to. Jenže v mé paměti nebylo po něčem takovém ani stopy.

Přesto jsem cestou zpátky ještě několikrát uvažoval, zda jsem přece jen nemohl podniknout nějakou cestu do Mnichova předtím, než jsem se tam rozjel s Karlou. Co když se mi během doby, kterou jsem strávil v kómatu, vymazaly z paměti i některé události, které předcházely osudné autonehodě? Vybavilo se mi, že Karli-
na přítelkyně Hana kdysi tvrdila, že jí Karla zmínila velkou hádku mezi námi. Já si přitom žádnou takovou hádku nepamatoval.

